

Vadas Gyula, m. k. erdész	2 frt	—	krral,
Binder Antal, m. k. erdőőr	1	—	”
Bello Napoleon, m. k. erdőőr	1	—	”
Huszár Jakab, ” ”	1	—	”
Rappensberger Ede, m. k. erdőőr	—	50	”
Wagner Károly, m. k. erdőőr	—	50	”
Összesen	61 frt	50 kr.	

Budapesten, 1882. deczemberhó 22-én.

A titkári hivatal.

Különfélék.

(H.) **Kitüntetés.** A gödöllői m. kir. erdőhivatal érdemes főnökét Kallina Károly erdőmestert megbízható forrásból szerzett értesülésünk szerint nem régiben fényes kitüntetés érte. Ferdinánd toskanai nagyherczeg ö cs. kir. Fensége ugyanis mult hó 19-én kelt legmagasabb elhatározásával saját érdemrendjének diszkeresztjét adományozta neki. A nagyherczeg a királyi udvar itt időzése alkalmával majdnem mindig Gödöllőn tartózkodik, sőt van eset rá, hogy ezen kívül is felkeresi e helyet, melynek közelében minden erdőt jól ismer s azokban nemcsak a vadászat kedvéért fordul meg igen gyakran, hanem az erdőgazdaság iránti érdeklődésből is, mert mint tudva van, Ő Fensége szakdolgozokban is tökéletesen jártas. Ezen elhatározásából tehát azt kell következtetnünk, hogy a nagyherczeg egészen megvan elégedve az ottani erdészeti személyzet törekvésével és szolgálataival. A kitüntetett, mint értesülünk, már be is nyújtotta illetékes helyen kérelmét a diszes rendjel viselhetéseért.

Az erdészet 1883. évi költségvetése.

I. Államerdők: Bevétel	6,027.381 frt.
Kiadás	4,085.250 „
Várt tiszta jövedelem	1,942.131 frt.

II. Erdőfelügyelőségek: Kiadás 92.000 frt. Az erdőfelügyelőségek 1883. évi kiadása 7.000 frttal nagyobb, mint az

1882. évi, mert jövő évi május hótól kezdve 2 új kerület állittatik fel.

III. Országos erdei alap: Bevétel 24.000 frt, s kiadás ugyanennyi, mint 1882-ben.

Az erdészet 1881. évi zárszámadása.

I. Államerdők: bevétel előirányozva volt	5,895.609 frt,
bevétel tetteleg eléretett	6,042.722 frt,
kiadás előirányozva volt	4,055.164 frt,
kiadás tetteleg teljesített	3,994.809 frt.

A várt jövedelem előirányozva volt 1,840.445 frttal,
tényleges jövedelem volt 2,047.912 frt.

II. Erdőfelügyelőségek kiadása volt 68.460 frt.

III. Országos erdei alap bevétele volt 10.940 frt.

Kiadása ugyanennyi, ebből azonban 8.940 frt értékpapírok vásárlása által tőkesítettett.

Az „Erdészeti Rendeleték Tára“-nak első évfolyama teljesen elfogyván, erre vonatkozó újabb megrendeléseknek többé a legjobb akarat mellett sem tehet eleget az Országos Erdészeti Egyesület.

Az „Erdészeti Zsebnaptár“ 1883-ik évi új évfolyama ellenben még mindig megszerezhető a titkári hivatalnál. A rendelkezésre álló készlet azonban ebben sem valami nagy, úgy hogy az egyesület azon t. tagjai, kik azt megszerezni óhajtják, jól teszik ha minél előbb beküldik megrendeléseiket, mert különben megtörténhetik, hogy az egyesülethez nem tartozó szaktársak előbb érkező megrendeléseik folytán t. tagtársaink ebbeli kívánságának sem tehet eleget az egyesület.

Értesítés. Az „Erdő-Őr“ vagy az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben című szakkönyv újabb kiadása már közelebbről megjelenvén, előfizetések vagy megrendelések példányonként 3 frtjával számítva e lapok kiadóhivatalánál elfogadtatnak.

Az adventiv (járulékos) gyökerek képzéséhez. A békés- és biharmegyei Sárrét árcai mellett gyakran lehet látni fűzfa tuskókat, melyeket a hosszú gyökhajak, mint őszfűrtök sűrűen elborítanak. Gyomán 1879-ben a fűzek a Körös hidjánál egész a koronáig vízben állottak s leapadás után nyáron mindegyik derekából egész a koronáig adventiv gyökhajzat eredt és sűrűen lepte el a fadereket, jelölve az árvíz magasságát is. A fák egészségesek voltak.

B. V.

Az Egyenyás galagonya klasszifikációja. A *Crataegus monogyna* Jcp. számtalan alfaja és variációjának rendezése és megkülönböztetése sokat törte már a botanikusok, talán az erdész urak fejét is. Kerner Antal bécsi egyetemi tanártól a „*Monatschrift des Vereins zur Beförderung der Gartenbaues in kön. Preuss. Staaten*“ 1875. évf. 185. lapján a következő csinos és czélszerű beosztása jelent meg, melyhez a *C. biserrata*t adjuk.

I. A kehelysallang tojásdad, háromszögletű.

A) A virág és a gyümölcs nagy (mint a *continentalis* alakjainknál).

1. *Jacquinii*, a kehely kopasz, Jacquin-féle alak;

a) *acutiloba*, (*Cr. Oxyacantha*, b) *laciniata* Neilr.) levelei hegyes karélyuak. Közönséges alak nálunk, 2100'-ig;

b) *obtusiloba*, tompa karélyu levelekkel s fehér vagy piros virágokkal, 2500—4000'. Tirol, Orhovinánál a Kis-Kapellán Horvátországban!!

c) *laciniata* Kern., hasogatott levelű, hazánk, Tirol.

2. *Kochii*, a Koch-féle alak, a kehely szőrös;

a) *acutiloba* (*C. quercifolia* hort. *Cr. Tauscheri* Gand.! Csehorsz., Erdély, Magyarorsz. Pyrenaei hegyek, Oláhorsz.! (Vaskapu.)

B) A virág és a gyümölcs kétszer kisebb mint a mi kontinentalis alakjainknál. Mediterrán alakok.

3. Transalpina:

a) leiocarpa, kelyhe kopasz, Istria, Fiume!!, Velencez;

b) dasicarpa, (Cr. Insegnae Tin. Guss.) ágai kopaszak, kelyhe szőrös (Tírol, Velencez, Istria, Fiume!!, Dalmátia!)

c) dasicladus, ágai szőrösek. (Tírol, Velencez.)

II. A kehely sallangja hosszas lándsás, feltünő hosszú.

4. Calycina Peterm. (Cr. rosaeformis Ika)

a) acutiloba (Slavonia, Papuk!!, Somos-Ujfalu!!, Herkules fürdő, Csepelsziget, Ujfalu m.!!)

b) leiocarpa (Cr. monogyna sinelinocalyx Fenzl), kerti;

c) dasicarpa (acutiloba) Svinica!!

d) biserrata Borb. levélsallangja hegyes, kétszer fűrészelt, gyümölcse pelyhes és megnyult, Brassó!!

A !!-gal jelölteket alulírott gyűjtötte.

Dr. Borbás Vincze.

(T.) A francia erdészeti személyzet katonai szervezése újabban némi változást szenvedett. Eddig ugyanis az összes erdőtisztek részben területi, részben aktív zászlóaljához soroztattak oly kötelezettséggel, hogy mozgósítás esetére bizonyos helyeken jelentkezni s előbbieket a területi milicziához, utóbbiak pedig a rendes sorhadhoz csatlakozni tartoznak. Ez nem bizonyult célszerűnek, mert az illetők idegen kerületekbe áthelyezve nem teljesíthettek oly kitűnő szolgálatokat, mint saját jól ismert kerületükben, hol különösen mint vezetők igen fontos szerepre voltak hivatva. Ezért az eddigi intézmény megszüntetésével elrendeltetett, hogy az erődített helyek közelében állomásozó erdőtisztek, azoknak őrizete céljából, az ugynevezett erődítési zászlóaljakba, a többi harczképes egyének pedig

azon hadtestbe osztassanak be, mely az általok ismert vidéken fog működni.

(T.) **A határörvidéki beruházási alap erdeiből** 1876—1880. egészben 59.144 szál tölgy-, 18040 szál szil-, 6.862 szál kőris- és 15.253 szál bükkfa adatott el. A fő- és mellékhasználatok után befolyt jövedelem tett: 1876-ban: 739.947; 1877-ben: 144.509; 1878-ban: 82.099; 1879-ben: 129.979 és 1880-ban: 750.650 forintot.

A horvát állami erdőkből fő- és mellékhasználatok czimén befolyt 1876-ban: 1,064.750, 1877-ben: 823.244, 1878-ban: 576.923, 1879-ben: 956.051 és 1880-ban: 1,155.557 frt. A megjelölt időszak alatt pedig eladatott egészben: 115.902 tölgy-, 30.302 szil-, 20.375 kőris-, 205.850 bükk- és 52.255 fenyőtörzs.

(T.) **Mocsarak kiszáritása** a novgorodi-pétervári, oloneczi, jaroslavi és pskovi orosz kormányzóságokban. A kutatási munkák, melyek 1873-ban vették kezdetüket 1880-ig 706.383 hektárnyi területen, a lejtmerések 12.330 kilométer hosszban eszközöltettek s kerültek összesen 23.393 rubelbe, mely költséghez az állam 58⁰/₀-al, a községek s magánosok pedig 42⁰/₀-al járultak. A vízmentesítési munka két évvel később kezdetett meg s kiterjedt 61.875 hektárnyi területre s 854 kilométer vízlevezető árok-hosszra, a kiadás pedig 168.489 rubelt tett, melyből az állam 64⁰/₀-ot viselt. A vízmentesített területek nagyobb része rét- és legelőre változtatott át, többi részén pedig a meglevő fák növekvése elősegítettett s illetőleg a természetes beerdősülés lehetővé tétetett.

Tölgyek betegségéről hoz hirt a The Forestry októberi száma. Ugyanis Franciaországban a Rambouillet melletti tölgyerdőkben az 1—2 és 3 éves galyak az őszi levélhullás alatt letörtek minden látható ok nélkül. Először nem igen figyeltek ezen jelenségre, gondolva, hogy a galyak makksze-

dés alkalmával törettek le, de később észrevették, hogy a kéréses galyakon nem volt makk, s hogy mindegyik galy leválási pontján kis, de jól kivehető gumósodás van, melynek bővebb mikroszkopikus vizsgálata alkalmával gombára találtak. A visszametszett fák nem lettek gomba által megtámadva. A betegség terjedésének meggátlása végett a lehullt galyak elégetése ajánltatik.

Ugyancsak az októberi számban közli az edinburghi királyi növénykertben magasabb rangú személyek által ültetett fák sorozatát. Első helyen említ egy *Quercus conferta* kit. (*Qu. Pannonica* Hert. „The Hungarian Oak.“ A magyar tölgy.), mely néhai Sir William Gibson Craig által 1865. nov. 4-én lett kiültetve a kísérleti és a királyi növénykert egyesítése emlékére. 1865. óta a fa gyönyörűen nőtt, 1875-ben méretei következők voltak:

magasság	20 a. láb,
ágak terjedelme	36 a. „
törzs kerülete	28 a. hüvely,

1881. szeptember 20. pedig:

magasság	29 a. láb,
törzs kerülete 1 lábnyi magasságban .	33.40 a. hüvely
„ „ 2 „ „ .	31.60 a. „
„ „ 3 „ „ .	31.20 a. „

A méretek évenként feljegyeztetnek.

A novemberi számában olvassuk, hogy a skót fateynyésztési egyesület ez évi gyűlését október hó 3-dikán tartotta Edinburghban. A gyűlés igen érdekes volt, mert 1—2 közérdekű s nagy fontosságú indítvány tétetett. Ilyen volt egy angol erdészeti iskola felállítása, valamint egy, az erdészeti nemzetközi kiállítást rendező testület létesítése iránti indítvány. Kiállítási helyül Edinburghot ajánlják, mert könnyen hozzáférhető szárazon és vizen. Előnye továbbá a

nagy s kitünő növénytani osztálylyal ellátott egyetem, végre a számos tudományos intézet a tudósok és kiállítók figyelmét is oda vonja.

Magyarosodunk. Licsko Ede, m. kir. erdész saját valamint Béla nevü gyermeke vezetéknévét „Lende“-re változtatta; Szabatovics Adolf, m. kir. erdész saját, valamint Ferencz nevü kiskoru gyermeke vezetéknévét „Székely“-re változtatta; Gajdossik Virgil, m. kir. közal. erdőgyakornok vezetéknévét „Gerő“-re változtatta.

Erdészeti rendeletek tára.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és királyi erdőfelügyelőségnek.

(Az erdőgazdasági üzemtervek készítéseért adható munkadíjak ügyében.)

47.806. sz. Kérdés merülvén föl az iránt, hogy az erdőbirtokosok a törvényszerű rendszeres gazdasági üzemtervek elkészítésének vállalatba való adásánál mily munkadíjakat állapítsanak meg, czél-szerűnek találtam tájékozás végett a következőket közölni:

A rendszeres gazdasági üzemtervek összeállításához szükséges munka minőségére és tartamára mérvado erdőgazdasági viszonyok hazánkban oly sokfélék, hogy lehetetlen megállapítani oly dijszabályzatot, melyben minden erdőbirtokos minden erdejére nézve megtalálhatná azon díjtételt, mely az üzemterv összeállításáért fizetendő munkadíj megállapításánál mértékül használható. Hogy azonban ennek daczára is az erdőbirtokosok legalább némileg tájékozva legyenek a megállapítandó munkadíj nagysága iránt, mindenekelőtt megjelölöm azon főbb tényezőket, melyektől a munka terjedelme, nehézsége és időtartama s ennek megfelelőleg a munkadíj nagysága is függ.

A rendszeres gazdasági üzemtervek készítésénél a következő munkák teljesítendőek:

1. Részletes erdőfelmérés: az erdőknek a tényleges erdőállapot megismeréséhez szükséges talaj és állabminőség szerint kisebb részletekbe (osztagokba) történt elkülönítése (osztagozás) folytán fölveendő osztagvonalak, továbbá a fekvés s általában a helyszini viszonyok kitüntetéséhez szükséges völgyek és hegygerinczek, utak, nyiladékok stb. fölmérés.